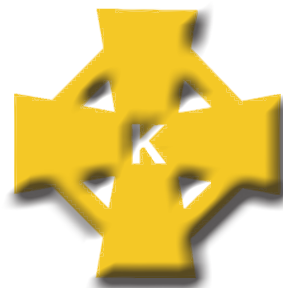

LEKMAN i KYRKAN

Svenska Kyrkans Lekmannaförbund

3
2015

*Sänd ditt bröd över vattnet,
ty i tidens längd får du det åter*

Predikaren 11:1

Ansvarig utgivare**Anders Nordberg**

Nygårdsvägen 32
554 74 Jönköping
cagnordberg@hotmail.com

Redaktör

Britt-Louise Madsen
Rådhusgatan 81
831 45 Östersund
063-12 30 30
madsensis@gmail.com

Redaktionskommitté

Beryll Grandell
Karlfieldsgatan 8
632 27 Eskilstuna
016-51 60 73
beryll@telia.com

När det gäller medlemskap

Juhani Ahonen
Rådhusgatan 81
831 45 Östersund
063-12 30 30
070-557 82 41
juhani.ahonen@gmail.com

Förbundets plusgiro

Medlemsavgifter o gåvor
Pg 50 27 87 - 5

Medlemsreg och prenumeration

Allan Forsberg
Kimröksgatan 5
296 35 Åhus
044-240527
lekmanna@globalnet.net

LH Tryck, Box 224
523 25 Ulricehamn

Hemsidan

www.lekmanikyrkan.se

UPPHOVSRÄTTSSKYDD

Allt material, texter och bilder, som publiceras i "Lekman i Kyrkan" och på hemsidan www.lekmanikyrkan.se är upphovsrättsskyddat.

Användning får ske endast med Svenska Kyrkans Lekmannaförbunds tillåtelse.

Redaktionen

dagboken

med kyrkoalmanacka 2015-2016

För en ekologisk solidarisk kyrka!**Tema: Nattvarden**

"I våra kyrkor ska det kännas och märkas att vi tar ansvar för Skapelsen. Dagboken vill inspirera församlingarna till ett ekologiskt och solidariskt miljöengagemang. Denna utgåva fokuserar på blommorna till altaret."

Anders Wejryd

Välkomna att beställa Dagboken hos Verbum på www.verbum.se
Webbpris endast 159 kronor!
eller kontakta Verbum på 08-743 65 10 E-post: order@verbum.se

PÅMINNELSE

Höstkonvent i Västerås stift i Insjön den 4/10 kl. 10.00 med kaffe och smörgås i gamla prästgården.

Kl. 11.00 mässa i kyrkan och därefter lunch och föredrag i prästgården.

Varmt välkomna!

Anmälan till Gerd Holmström
tel 0221-32077 el. 070.59 320 77 omgående

Att tro på Gud – är det intellektuellt anständigt?

Jag möter ibland människor som säger sig vara kristna men som gärna i sin tro vill styra undan från allt som kan kallas övernaturligt. För många år sen deltog jag i en konferens i Sigtuna där en av deltagarna i ett samtal sa så här:

”När vi i söndagens gudstjänst kommer till trosbekännelsen läser jag med, men jag gör en paus och tiger när vi kommer till ’avlad av den helige Ande, född av jungfrun Maria på tredje dagen uppstånden igen ifrån de döda, uppstigen till himlen’. Jag tycker att intellektuell hederlighet kräver det.”

Det förs idag en allt livligare debatt kring frågan om tro och vetande. 1949 utkom professor Ingmar Hedenius med sin bok *Tro och vetande*. Många av den här tidningens läsare minns uppståndelsen kring boken. 2006 publicerade Christer Sturmark, ordförande i förbundet Humanisterna, en bok med samma titel, och tidigare i år utkom han med boken *Upplysning i det 21:a århundradet*. Hedenius och Sturmark skiljer sig åt bland annat vad beträffar förankring i den vetenskapliga filosofin. Men det går ändå att se en grundläggande gemensam hållning. Båda anser att vetenskapen med sin målsättning och metod bottnar i vad de kallar förnuftet.

Tron är vidskepelse vid sidan av förnuftet. Vetenskap(vetande) och tro går inte att förena. En måste bort. Naturligtvis vinner det förnuftsbaseade vetandet duellen. Tron måste bort. Det kräver den intellektuella hederligheten.

Sturmark menar att vetenskapen visserligen idag saknar svar på många svåra frågor, men i princip är det en tidsfråga när svaren kommer. Vetenskapen är potentiellt kapabel att svara på alla frågor.

Då och då hör och ser man ifrågasättande av Sturmarks resonemang. Jag tycker att det ifrågasättandet borde bli både bredare, starkare och tydligare.

Sturmark – och tidigare Hedenius – gör enligt min mening ett kardinalfel. För dem är vår tillvaros värld allt.

Vi tror på Gud Fader allsmäktig,
himmelens och jordens skapare.

Vi tror också på Jesus Kristus,
hans enfödde Son, vår Herre,
vilken är avlad av den helige Ande,
född av jungfrun Maria,
pinad under Pontius Pilatus,
korsfäst, död och begravnen,
nederstigen till dödsriket,
på tredje dagen uppstånden igen
ifrån de döda, uppstigen till himmelen,
sittande på allsmäktig
Gud Faders högra sida,
därifrån igenkommande till att döma
levande och döda.

Vi tror också på den helige Ande,
en helig allmänlig kyrka,
de heligas samfund, syndernas förlåtelse,
de dödas uppståndelse och ett evigt liv.

Den kan förklara sig själv. Vetenskapen har denna värld som sitt objekt. Världen är naturen som utforskas av naturvetenskapen och den kultur som utvecklats inom naturen och som utforskas av de humanistiska forskningsdisciplinerna.

Jag ser med respekt och förundran på vetenskapens landvinningar. Till en del – inte stor – tror jag mig förstå vad jag läser och hör. Jag inser att vetenskapsmännen själva förstår mer. Men all forskning rör sig inom naturen och den ur naturen framodlade kulturen. Frågan ”Var har tillvaron, naturen, sitt ursprung?” får av vetenskapen dess enda möjliga svar: ”Den verklighet vi känner och som vi kan utforska har blivit till av sig själv på något sätt slumpvis. Det är vad vi tror. Märk: Det är vår tro!”

Man kan ju ha en annan tro. Det har Kyrkan, och jag personligen stämmer in i Kyrkans tro. Den säger: ”Det finns – utanför naturen – en tanke, en vilja som funnit uttryck i tillblivelsen av den tillvaro som är vår. Den tanken, den viljan kallar jag Gud. Och världens tillblivelse kallar jag Guds skapelse.

”I begynnelsen skapade Gud himmel och jord” Gud sade” och det blev så.” Gud var, är och blir, när allt annat har början och slut, också vår värld – makrokosmos, mikrokosmos, all kultur. Gud verkar i sin skapelse men han är över den. Den var, är och blir beroende av honom. Gud är över naturen. Han är övernaturlig.

Enligt min mening är Kyrkans tro på en allsmäktig – ”övernaturlig” – Gud lika intellektuellt anständig som Hedenius och Sturmarks tro på att den värld vi känner är allt och att svaret på frågan om dess tillblivelse finns inom den.

När jag tänker tillbaka på konferensen i Sigtuna och deltagaren som för sin intellektuella hederlighets skull avstod från att bekänna Kyrkans tro på Jesu gudom, uppståndelse och himmelsfärd, ställer jag frågan: Hur klarade hon då att stämma in i första trosartikeln: ’Vi tror på Gud’, allsmäktig, himmelens och jordens skapare.’?

Carl-Axel Axelsson
Hedersordförande

FÖRBUNDSFLAGGA

FÖRBUNDSFLAGGA (se sid 14)

I samband med Världens fest i Åre för några år sedan, där lekmanaförbundet hade en monter, inköptes ett antal lekmanaflaggor med förbundets certifierade logga i centrum. Varje flagga mäter 240x150 cm och loggan (korset) på varje flagga mäter 100 cm åt alla håll. Flaggorna är framtagna i förbundets officiella färger - gult kors på blå botten (se sid 14). En flagga kostar 995 kr och beställs hos Förbundsbutiken

FÖRBUNDSBANDEROLL

Förbundet tillhandahåller också förbundsbanderoller att fästa på vägg eller på bordskant och att användas vid olika sammankomster - lekmanadagar, årsmöten, kårsamlingar, försäljningar, auktioner etc. Varje banderoll mäter 300x30 cm och i varje hörn (fyra st) finns en öljett (liten metallring) till hjälp vid uppsättning. Banderollerna är framtagna i förbundets officiella färger - gult kors med blå inramning. En banderoll kostar 950 kr och beställs hos Förbundsbutiken.

SVENSKA KYRKANS

LEKMANNAFÖRBUND

På söndag ses vi i kyrkan

På Frösön har vi som tradition att varje söndag efter gudstjänsten dricka kaffe på kyrkbacken, hela året oavsett väder. Det är ju egentligen inget unikt med det, det förekommer säkert i de flesta kyrkor men vi har tagit det här på allvar att vi skall se varandra. Ett av skälen till vårt kaffedrickande är att överbrygga det främlingskap som vi känner inför varandra. En levande församling är en gemenskap bland människor som tillsammans har Kristus till Herre. Om inte församlingsborna lär känna varandra, om någon hamnar utanför gemenskapen, om något enda av Guds barn är ensamt, då är det fel. Vi behöver varandra. Vi behöver stanna upp och visa varandra omtanke. Det passar bäst hos Gud.

Hur har det blivit så här? Att vi blivit så ensamma och skilda från varandra? Vi har ju i västerlandet numera ett fantastiskt socialt trygghetssystem så ingen skulle behöva känna sig ensam. Förr var vi fattiga torpare de flesta av oss. Nu är det ju helt annorlunda.

Nu lever vi i ett framgångsrikt industrisamhälle utan välståndsklyftor - eller är det inte så? Den yttre fasaden är vacker, utan skavanker. Vi är välmående svenskar utan bekymmer. Det är nog inte hela sanningen. Det finns plumpor i protokollet. En stor skurk är den utbredda privatiseringen.

Jag menar att vi går så upp i vårt eget att vi inte bryr oss om varandra. Förr i världen, på den gamla goda tiden, då var allt annorlunda. Det mesta var mycket sämre än nu, men på en punkt var det bättre. Vi kände samhörighet.

Arbetet i jordbruket tvingade människor att leva nära varandra. Man var beroende av varandra. Alla hjälpte till med odling och skörd.

I arbetsgemenskapen fanns en uppgift för alla. När det var fest och gille då umgicks alla, unga och gamla, sjuka och friska - ingen lämnades utanför.

Nu är det annorlunda. Människor delas upp. Sjuka skiljs från de friska och stoppas in i tillslutna sjukhus. De unga är för sig och de gamla för sig. Värst av allt är kanske att fritiden ägnas nästan enbart åt den egna familjen, om man nu har någon familj. Många är så upptagna vid semester och veckoslut att man inte hinner med att uppleva gemenskap med andra. Livet tillsammans med andra gör livet rikt. Jag tycker man blir fattig om man glömmer bort andra. För en kristen är det en plikt och en förmån att få göra livet rikt för andra.

I kyrkan får vi vara tillsammans. En församling har fått så mycket genom Kristus att hon bör vara öppen och erbjuda gemenskap för andra.

Därför fungerar kyrkkaffet på kyrkbacken hos oss, som en plats där vi visar omtanke om varandra, bryter isoleringens fängelse och säger varandra ett vänligt ord. Det får inte ske att man kommer till kyrkan utan att ha mött en vänlig blick eller nåtts av ett vänligt ord. Ingen skall behöva gå hem från kyrkan utan att ha blivit sedd.

Text Göran Modén
Foto BLM

Frösö kyrka svävar fritt i dimman

”Är du för stor för att befatta dig men den minste så är du för liten för att vara präst”

Jag är bara Nathan Söderblom, satt till tjänst (1866-1931)

30-gradig sommarvärme är inte mitt favoritväder. Jag trivs bäst med sol och svalka eller molnigt och ljummet. Nu hade vår ordförande i Härnösands stift Lars Lindström snickrat ihop en utflykt för oss som hade som mål en föreställning om Nathan Söderblom i Trönö kyrka. Innan dess skulle vi avverka några delmål.

Interiör, Söderblomsgården

Vi samlades utanför Kyrkans Hus i Sundsvall och för mig var vädret perfekt. Vi var ett 20-tal personer och vårt första stopp var middag på Älvstagården i Jättendal. det är en gammal ombyggd ladugård från 1872. Fram till 1965 bedrevs det jordbruk på gården. 1986 köpte Sven-Eric Nilsson gården och började att renovera och öppnade 1987 ett sommarcafé och presentbutik. Jag är väldigt glad i mat men ibland blir man riktigt besviken. Den här gången blev det inte så. Middagen var alldeles underbart god för att inte speciellt betona den himmelska såsen. Älvstagården i Jättendal kan jag varmt rekommendera. Det var även trivsamt att sitta i la'går'n som en belåten kossa.

Efter att maj och juni hade varit en riktigt kall historia

med sönderfrusna pelargoner fick vi nu en helt underbar dag med det perfekta vädret. Min pappa brikade överraska oss i familjen lite då och då med att ta oss med på en tur ”i det blå”. Så hade Lars också lagt upp det och vi visste inte något om turen i förväg mer än målet.

Lars hade planerat gott om tid vid varje stopp och vi kunde njuta en god stund av solen, värmen och gemenskapen. Vi kom så småningom fram till Söderblomsgårdensom var vårt nästa mål. Där hade Nathan bott med sin familj. Jag har nog inte riktigt förstått Nathan Söderbloms storhet och vilken betydelsefull och enastående man han var. Det var mycket intressant att gå omkring i hans hem och se de olika rummen där han hade suttit vid sitt skrivbord och utformat predikningar och andra texter.

Biblioteket, Söderblomsgården

Därefter gick turen ner för backen till Trönö gamla kyrka. Kyrkan är Norrlands bäst bevarade medeltida kyrka där arkitekturen skvallrar om 1500-tal men kyrkan har anor från 1200-tal.

Matsalen, Söderblomsgården. Här fanns plats för alla 12 barnen.

Trädgården

Trönö gamla kyrka

Trönö gamla kyrka har olikt många andra medeltida kyrkor förskonats från genomgripande sentida ingrepp med den mycket ovanliga bogårdsmur, stigluckorna (murpassager med valv) har sadeltak av tjärade brädor, muren har även daterats till medeltid även om den delvis har murats om under senare tid.

Klockstapelns ålder är okänd men utformningen påminner om de norska stavkyrkorna, med spåntak och

Det som slog mig var med vilken omsorg man förr i tiden la ner på att placera kyrkorna på det mest fantastiska läget. Oftast högt beläget för att kyrkan skulle kunna ses på så långt avstånd som möjligt.

Så kom vi fram till vårt slutmål. Trönö nya kyrka och "Söderblomsspelet" som handlar om Nathan Söderbloms liv.

År 1895 stod Trönö nya kyrka färdig och många av Trönö gamla kyrkas inventarier flyttades till den nya kyrkan, bl.a. det Thomas Becketts emailjerade relikskrin även kallat Trönöskrinet tillverkat i den franska staden Limoges i början av 1200-talet. Trönö nya kyrka ödelades i en brand 1998 och totalförstördes och endast murverket fanns kvar och många av kulturskatterna gick förlorade. Trönöskrinet räddades dock och restaurerades av Riksantikvarieämbetet och finns nu åter i Trönö nya kyrka. Trönö gamla kyrka som ödelades vid den nya kyrkans öppnande men restaurerades varsamt 1914–1915.

När den nya kyrkan renoverades behöll man murverket och byggde en åkyrka i kyrkan. Murverket är bevarat i sin helhet, utom under fönstren närmast tornet. Den delen av kyrkan har blivit en öppen gård med altare, vattenkonst och bänkar.

spånkädda stolpar.

Trönö nya kyrka efter återuppbyggnaden. Invigdes åter 2001

I klockstapeln sitter en minnesklocka från 1936 som två gånger om året ringer till minne av ärkebiskop Nathan Söderblom på hans födelse- och dödsdagar.

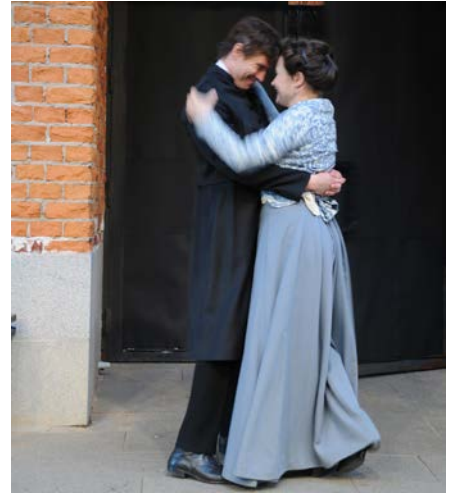
Norr om Sundsvall ligger en av mina favoritkyrkor. På höjden ovanför IKEA ligger Sköns kyrka med ett vidunderligt läge.

Nathan Söderblom (Erik Elm) samtalar med en kritisk kollega.

Det sägs att pengarna inte räckte till att renovera hela kyrkan men den eventuella pengabristen gjorde Trönö kyrka till en mycket spektakulär kyrka och mycket väl värt ett besök.

Söderblomsspelet var en verklig succé. I ensemblen fanns flera kända namn som Hans Klinga som stod för regi och Tomas Bolme som spelade Jonas Söderblom.

Nathan Söderblom (Erik Elm) och hustrun Anna (Kristina Törnqvist)

Hela ensemblen i en av slutscenerna

Efter slutscenen, delar av ensemblen. I förgrunden Tomas Bolme

Det utvecklar sig till en spännande berättelse om en stor man.

Konflikten hettar till mellan Nathan och de som står på hans sida och hans motståndare bland andra präster som vill stå fast med de gamla idéerna där prästerna ville vara för mer än vanligt folk och skulle vara i en klass för sig och de som avvek från den normen betraktades med högdragna miner.

"Är du för stor för att befatta dig med den minste är du för liten för att vara präst" säger en aNathan Söderbloms anhängare till en högdragen präst som sig själv vara för mer än andra.

Ett citat som fastnade i mitt minne. Det är något att tänka på även i andra sammanhang även om det gäller andra

Två vävintresserade herrar fr v Lars Lindström och Per Sundin

Tunga vävstolar med en hel del år på nacken

arbetare som tillsammans väver, syr och säljer de vackra linneprodukter.

Vision är att Växbo Lin bli en skall föra vidare en unik hantverkstradition. Man arbetar utifrån tre ledord som genomsyrar hela verksamheten. Växbo Lin är: – Gediget – Personligt – Nyskapande

Så gick färden norrut igen och efter en kort kaffepaus i Sundsvall styrde jag västerut mot Östersund. Man kan bara tacka så mycket för det goda initiativet och den goda paneringen.

Text o foto
BLM

än präster.

Efter övernattnig i Söderhamn gick färden vidare dagen efter till Växbo lin. Ett exklusivt linväveri. Silkesglänsande dukar, handdukar, linneklänningar m.m I Växbo finns landets bäst bevarade miljöer från linberedningens glansdagar. De små linberedningsverken vid Trolldalen vittnar om den linodlande allmogens nyttjande av vattenkraften.

På denna historiska mark och med detta kulturarv i ryggen startades Växbo Lin 1989. Till en början var produktionen enbart inriktad på spinning men efter några år startade även linneväveriet. Alla produkterna är vävda i 100% lin. Det finns 13 med-

"Vattenhålen" är inte helt oviktiga under färden

Bo och Lillian Skattberg

I LOVE HJO

Anna Sophia Bonde

Fr v Lars Sjögren, Bernt Gustafsson,
Roger GustafssonFr v Anders Nordberg, Roland Björn och
Per-Olof HellquistFr v Birger och Birgitta Fjordhult,
Kristina ÅströmFr v Lillian Skattberg, Evert Josefsson,
Roy Carlsson

Fr v Bertil Hansson och Inga Nordberg

Fr v Gunnel Almberg och
Maj Klingesten

Senare på fredagen fick vi lyssna till församlingsprästen i Vedum och Larvs församling som talade om "Glädjen i syndernas förlåtelse". Han fortsatte sitt föredrag efter frukost på lördagen.

På lördagen var det Anna Sophia Bondes tur. Hon är präst i Svenska kyrkan, fri skribent och Bibellärare på Helsingborgs folkhögskola. Hon berättade om "Paulus och glädjen".

Såväl Carl-Erik Sahlberg, Tommy Hallin och Anna Sophia Bonde var kända sedan länge för mig. En ny bekantskap var dock Allan Hemrén, fil.dr. i fysikalisk kemi. Forskar inom kärnkemi och fysikalisk kemi.

Vilken upplevelse det blev för mig. Mitt hjärta har alltid ropat till mig "Jag tror, jag tror". Ibland har jag berättat för mina vänner och bekanta att min tro har passerat gränsen för tro och jag har fått visshet men att höra hur Allan Emrén steg för steg tar oss med på en resa där jag får förklaring efter förklaring och det håller, även vetenskapligt. Det var en skön känsla. Många gånger, speciellt i tonåren har jag blivit hånad och man har frågat om jag tror på Fantomen och jultomten också. Jag hade rätt hela tiden.

I Love Hjo stod det på det lilla märket som vi fick vid ankomsten till Hjo folkhögskola. Den fäste jag på min tröja där den hörde hemma, alldeles vid hjärtat. Hjo har blivit en favorit bland Sveriges resmål, visserligen en liten "håla" som kan tyckas ganska oansenlig, men vilket paradiset. Dessutom har Gud under alla år gett oss vackert väder. Det viktigaste är och förblir innehållet under de tre dagarna men det gör minsann inte ont att få tillbringa tre dagar vid denna lilla pärla vid Vätterns sydliga del.

När det gäller föredrag och aktiviteter så var årets upplaga av HJO-dagarna det allra bästa under de år som jag har fått vara med. Fredag den 31 juli, ankomstdagen, talade Jämtlandssonen Carl-Erik Sahlberg över ämnet "Stå fasta i bönen". Det har han praktiserat i St. Clara församling där man framgångsrikt bevisade bödens makt och hur bönen kan förvandla människors liv.

Morgonbön

Jag kommer ihåg i min barndom och tidiga tonåren när pappa hade läst en bok med titeln "Bibeln hade rätt". Jag var alldeles för ung den gången och inte direkt någon bokmal precis så den boken blev aldrig läst av mig. Jag kände inte då att jag behövde några bevis, "Jag visste ändå". Ändå måste jag erkänna att den här känsla överträffade det mesta. Många många fler borde få lyssna till Allan Emrén.

Som vanligt under våra möten i Hjo fick vi uppleva en "Överraskningarnas afton", denna gång redan under fredagskvällen. Allan Emrén framförde en pantomim där han spelade kirurg, sprättade upp magen på sin patient och plockade ut hela tarmpaketet.

Carl-Erik Sahlberg, missionär och fd präst i S:ta Clara församling

Det var ett mycket skickligt och roande framförande - ett framförandesom Allan kanske kan ha glädje av t.ex. som en del av ett cv vid en ansökan om anställning på Dramaten. Jag lyssnar gärna till Allans föredrag men överlåter nog till någon annan att operera mig i magen. Jag uppskattar mycket att det finns gott om tid för att prata med varandra och bara finns till.

Gott om tid fick vi att utforska stadens centrum där Inga Nordberg och jag njöt av glass nere vid vattnet bland mängder av turister och ankor som flaxade omkring våra huvuden.

Kanske ville de små livet åt våra glas-sar för det var väldigt gott att sitta där i solen.

En stor behållning ligger i att få träffa kära vänner, både de som man arbetar med också människor som man under alla år har först blivit bekanta med och som nu många år senare tillhör mina goda vänner. Alltid är det nya gäster som man får möjlighet att sitta och tala med

Allan Emrén, fil. dr i fysikalisk kemi, forskar inom kärnkemi och fysikalisk fysik

Fr v Lea Blomberg och Bo-Göte Palmqvist, Ödenäs

Förbundets "Grand old man" Carl-Eric Abrahamsson

Gruppsamtal

Fr v Lea Blomberg, Bernt Gustafsson, Roger Gustafsson

Fr v Bert och Marianne Klasson och Barbro Andersson

Ingrid Nordlund, Vetlanda en "pigging och en snygging"

Varje upplaga av HJODagarna ger nya bekant-skaper som på ett särskilt sätt sätter sina spår. Intryck som stannar kvar i tankarna även när man kommer hem. Söndagen ägnades åt att förbereda hemfärd men innan det var dags fick vi lunch och en sändningsmessa fyllde mig med en ännu starkare förvisning om Guds närvaro i just mitt liv och som blev en ytterligare-försäkring om en trygg och säker tur norrut för min del.

När jag tänker på turen tillbaka till Östersund kan jag inte låta bli att förundras över vårt alldeles fantastiskt vackra land. Så mycket vi har att vara tacksamma för. Jag kan tryggt ge mig iväg ensam i nattens mörker och ändå veta att inget ont händer mig. Vi måste vara noga med att tacka Gud för vårt land och det vi har fått.

Text o foto BLM
Foto Anders Nordberg

Thommy Hallin, församlingspräst i Vedum och Larvs församlingar

Annika Hansson

Bertil Hansson,

Koncentrerade lyssnare när Thommy Hallin talade

PÅMINNELSE

22 OKTOBER

FÖRBUNDETS OFFICIELLA
FLAGGDG

TRE SMÅ BÖNER.

Om vi bortser från den bön som Kristus själv har lärt oss, "Fader vår" eller "Vår Fader", som väl kan betraktas som central i vårt böneliv, så är det tre små böner som har betytt mycket för mig. Den första bönen är naturligtvis "Gud som haver barnen kär". Den kan man säga att jag fick mig till livs med modernmjölken och den betydde mycket långt upp i skolåldern både som aftonbön och i skolan. Jag har ett bestämt minne av att den användes långt upp klasserna och att en gång en klasskamrat opponerade sig emot formuleringen "den Gud älskar lyckan får". Detta gav upphov till en nyttig lektion i satslära om skillnaden mellan subjekt och objekt. Resultatet blev emellertid att i fortsättningen använde vi "Du förbliver Fader vår. Men varifrån kommer bönen och hur gammal är den. I vår psalmbok där den återfinns som nr 193 står det att den är "gammal svensk bön från 1780".

Den torde emellertid gå längre tillbaka på som en muntligt traderad bön, men trycktes första gången 1780 i "Barnabok, hans Kongl. Höghet kronprinsen i underdånighet tillägnad af Samfundet Pro fide Christianismo", som utgavs till den svenske kronprinsens, sedermera Gustav IV Adolfs, andra födelsedag. Bönen kallades "En allmän bön för små barn" och löd:

*"Gud! som hafver barnen kär;
Se till mig, som liten är;
Hwärt min werld och lycka wänder;
Det står allt uti Guds händer.*

För första gången bönen trycktes för sångbruk var 1907 i Frälsningsarméns sångbok. 1908 kom den med i "Svensk söndagsskolesångbok" och 1921 i tillägget till 1819 års psalmbok. Melodin i psalmboken är komponerad 1912 av domkyrkoorganisten i Skara Ivar Widéen, men den sjungs numera ofta till melodin "Blinka lilla stjärna". Den första tryckta versionen sjöngs till melodin "Himlen är så härligt blå", psalm 133, eller som det danska originalet heter "Dejlig er den himmel blå" komponerad av den norsk-danske tonsättaren J. G. Meidell ca 1840. En andra bönen som jag vill nämna fick jag lära mig när jag fick mitt första barnbarn för 35 år sedan. Till historien hör att min son är gift i Norge och det är således den norska kvällsbönen jag tänker på som lyder:

*Kjaere Gud jeg har det godt!
Takk for alt som jeg har fått!
Du er snill, du holder av meg,
Kjaere Gud, gå aldri fra meg!
Pass på liten og på stor!
Gud bevare far og mor!*

Den är inte lika gammal som "Gud som haver" och är skriven av Margrethe Munthe (1860 – 1931) som var folkskolelärare i Oslo och som har skrivit väldigt många barnsånger som finns samlade i en bok som användes både i hemmen och i skolorna. Det märkliga är att den sjungs till samma melodi som "Gud som haver" ursprungligen sjöngs, nämligen Meidells tonsättning av "Dejlig er den himmel blå" Den tredje bönen jag tänker på är inte så allmänt känd men det är scoutbönen.

*Käre Fader i din himmel,
du som alltid hjälper mig.
Vart jag går i världens vimmel,
hör min bön som söker dig.
Hjälp mig leva dig till ära,
hedra Sverige mor och far.
Min och andras bördor bära
hjälp mig lyda scouters lag.*

Den använde vi som avslutning på alla scoutträffar under min tid som aktiv ledare och jag tycker den sammanfattar på ett fint sätt den ideologi som scouting ursprungligen vilade på alltsedan Baden- Powell startade rörelsen.

Tyvärr har väl en stor del av scoutrörelsen liksom skolan sekulariserats så det är nog tyvärr bara i undantagsfall som den används. Jag tror att de som fått med sig dessa böner från barndomen aldrig glömmet dem och gärna plockar fram dem under livets gång. Inte minst på äldre dagar. Det har jag märkt när jag varit med på andaktsstunder på äldreboenden och demenshem. Må de få leva kvar i all framtid

Rolf Beck
Täby

Förbundets näste redaktör?

Det är dags att börja leta efter min efterträdare. Efter färdigställandet av detta nummer av Lekman i Kyrkan har jag varit tidningens redaktör under tio år. Det är inte så att denna tidning är min sista tidning men från och med nu behöver lekmannaförbundet ha ytterligare en medarbetare som kan växa in i funktionen som redaktör, en medarbetare med engagemang och vilja att medverka till att lekmannaförbundets målsättning förverkligas, en medarbetare som är villig att på sikt utan särskild ersättning (arvode) lägga ner mycket tid på uppgiften som redaktör.

Vem är lämpad för jobbet? När jag tog över jobbet som redaktör hade jag varken erfarenhet av att vara redaktör eller särskilda kunskaper om lekmannaförbundet. Nu vet jag att för ett tillfredsställande resultat är det viktigast att vara intresserad av och engagerad i lekmanarörelsens idé och utveckling, viktigare än att besitta djup och bred teologisk kunskap. Förmåga att i skrift uttrycka sig korrekt och förståeligt samt förmåga att vara uthållig under avsaknad av eller vid ojämnt inflöde av information är betydelsefulla egenskaper.

Jag kommer om man så vill att finnas kvar kanske ett par år framöver. Tanken är att du ska slussas in i uppgifterna så sakteliga och att du och jag ska arbeta parallellt till den tidpunkt då arbets-uppgifterna i dess helhet lämpligen kan föras över till dig.

Tidningen har under mina tio år tryckts hos LH Tryck i Ulricehamn, ett tryckeri där man är makalöst duktig på att stötta och vara behjälplig. Hos LH Tryck finns professionellt yrkesfolk med lång erfarenhet. Det de inte kan hos LH Tryck behöver inte heller vår tidnings redaktör kunna. Om ni har frågor med anledning av denna annons så ring mig gärna. Jag kan bättre beskriva arbetsuppgifternas omfattning och innehåll vid samtal och inte minst hur roligt det är få arbeta med såväl lekmannaförbundets ledning som med enskilda medlemmar. Nu hoppas jag att det bara dräller in intresserade blivande redaktörer. Har ni frågor är det bara att ringa mig. Jag kan beskriva hur viktigt jobbet är och hur underbart roligt det är att arbeta tillsammans med både ledning och vanliga medlemmar.

Britt Louise Madsen
Nuvarande redaktör
063 - 12 30 30
070 - 592 44 39

Stå därför fasta !

Sommarmöte

Hjo folkhögskola den 31 juli - den 2 augusti 2015

Carl-Erik Sahlberg

Svenska kyrkans lekmanaförbund samlades den 31 juli – den 2 augusti 2015 till sommarmöte (riksmöte) på Hjo folkhögskola. Temat för mötet var **Stå därför fasta !** Detta möte var ett av tre riksmöten som lekmanaförbundet anordnar under 2015 nu med en målgrupp som i första hand utgjorde lekfolk från Lunds, Växjö, Göteborgs och Skara stift.

I mötet deltog ett sextiototal lekmän (kvinnor och män, unga och gamla) några också med hemvist utanför de nu uppräknade stiftet. Förbundets väsentligaste uppgifter är enligt dess stadgar att främja kristen gemenskap, att fördjupa kunskapen om den kristna tron och kyrkans liv samt att samla medmänniskor i alla åldrar till engagemang och ansvars- tagande för vår Svenska kyrka. Mot denna bakgrund och med ledning av det beslutade mötes- temat, **Stå därför fasta**, hade förbundet bjudit in fyra mötesledare, fyra inspiratörer – tre teologer och en naturvetare (kärn- och fysikalisk kemi).

Den förste av dessa mötesledare och inspiratörer var TD, FM, doc, fd direktor vid S:t Clara, missionär mm **Carl-Erik Sahlberg** som tog oss med in i bönens värld, **Stå fasta i bönen!** Med ett långt liv i S:t Clara kyrka och med respekt- ingivande erfarenhet från möten med allehanda människor samt med bönen i fokus berättade Carl-Erik om bönens kraft, om Jesu inställning **att bönen ska vara envis, ivrig, uthållig, ihärdig och brinnande men också tillitsfull i den meningen att vi inte ska göra oss bekymmer utan i stället uttrycka vår tacksamhet och låta Gud få veta alla våra önskemål.**

Då ska Guds frid, som är mera värd än allt vi tänker, ge våra hjärtan och tankar skydd i Kristus Jesus. (Fil 4:6).

Det Gud har hört och redan har lovat kan vi vila vid, visa tillit till, tro på och vara trofasta. ”Gör er inga bekymmer för något utan låt Gud i allt få veta era önskningar genom åkallan och bön med tacksägelse.” (Fil 4:6).

Carl-Erik visade på att Paulus tydliggör att **vi kristna i tro och bön ska vara stadigt rotade i Kristus:** ”Stå fasta och var stadigt rotade i honom, så att ni tillsammans med alla de heliga förmår fatta bredden och längden och höjden och djupet och lära känna Kristi kärlek som är väldigare än all kunskap, tills hela Guds fullhet uppfyller oss.” (Ef 3:14-21) .

Carl-Erik talade också om bönen som en **nödvändig kraftkälla för församlingstillväxt** och upplyste oss om den slutsatsen som förenklat kan uttryckas på följande sätt: ”där man ber mest, där växer man också mest.” Han instämde med den kroatiska teologen **Peter Kuzmic** i hans uttalande: Varje analys av församlingstillväxt, som inte kan identifiera bönen som den mest viktiga enskilda orsaken till växt, är misslyckad”.

Det är inte bara viktigt att vi ber utan också hur vi ber. Carl-Erik underströk att det är viktigt att man inför sin bön har insikt om två grundläggande fakta.

Det ena är att det råder fullständig övertygelse, klarhet långt ner i ryggraden dels om att **Gud finns i den bedjande** (i honom/henne), dels om att **Gud inte är något hinder för bönesvaret utan att Gud är lösningen på bönebehovet.**

Det andra är att vi får vara **konkreta i vår böneönskan**, får göra alla våra **önskemål kända inför Gud, precis som barnen.**

Carl-Erik pekade slutligen på några av de bönesvar som den dagliga bönen i S:t Clara har resulterat i. Den envisa, ivriga, uthålliga, ihärdiga, brinnande men också tillitsfulla bönen har bidragit till en respektingivande och glädjande församlingstillväxt – från en handfull gudstjänstbesökare till nästintill fullbesatta gudstjänster – till ett ökat antal bönegrupper och ett ökat antal deltagare i dessa grupper, till ett ökat antal frivilligarbetare inom församlingen, till att agnostiker och ateister har blivit troende, till att arbetslag och grupper inom församlingen har kommit närmare varandra – djupare relationer med bättre kännedom om varandra - till större frimodighet och till mer tid och bättre struktur i församningslivet.

Den andre av dessa mötesledare och inspiratörer var församlingsprästen i Vedums och Larvs församlingar komminister **Thommy Hallin** som fick oss att uppmärksamma och bekänna vår syndfullhet och fördjupa oss i förlåtelsens betydelse.

Referat
Anders Nordberg

Sommarmöte

Hjo folkhögskola den 31 juli
– den 2 augusti 2015

Allan Emrén

Den tredje av dessa mötesledare och inspiratörer var Fil.dr i fysiklisk kemi forskaren vid Chalmers tekniska högskola Allan Emrén som fick oss att uppmärksamma att Bibelns skapelseberättelse stämmer med vetenskapliga slutsatser-

”Berättelsen stämmer med hur vetenskapen ser på livets uppkomst och utveckling i dag”. Religion och vetenskap går inte alltid hand i hand. Många forskare sätter sin tro till vetenskapen istället för till Bibelns förklaringar till universums uppkomst. – Allan undervisade och åberopade fakta till stöd för uppfattningen att Gudstro är den enda vetenskapliga världsbilden.

Andra teorier är till stor del fria fantasier. Allan delgav oss uppfattningen att Bibelkommissionens översättningar av Bibeln är rena förfälskningar. Enligt honom så verkar det som att översättarna ville förmedla en världsbild som rådde för flera tusen år sedan.

Bibelkommissionen var nog övertygad om att skapelseberättelsen inte har något med verkligheten att göra och valde ord som passade den föreställningen.

Allans huvudteori var och är att livets uppkomst bygger på både sannolikhet och kvantfysik – och att den stämmer med Bibeln. Andra teorier anses inte fungera då man hamnar i orimliga sannolikheter och försöker göra beräkningar på dem.

Enligt Allan tycker majoriteten av forskare inte alls att det är underligt med liv, men det beror på att de aldrig har brytt sig om att undersöka möjligheterna. En lärdom om majoriteten av forskare som Allan förmedlade var just att dessa förutsätter att liv måste ha kunnat uppstå av sig självt eftersom det finns, men enligt Allan var och är det en kolossal massa egenskaper som måste samverka för att liv ska bli möjligt. Sannolikheten att livet har uppstått utan en skapare är försvinnande liten..

Anders Nordberg
Förbundsordf

Paulus och friheten och Paulus och glädjen.

Sommarmöte

Hjo folkhögskola den 31 juli – den 2 augusti 2015

Anna Sophia Bonde

Den fjärde av dessa mötesledare och inspiratörer var prästen, frilansaren och Bibelläraren på Helsjöns folkhögskola **Anna Sophia Bonde** som utifrån huvudtemat **”Stå fasta”** knöt an till aposteln Paulus med frågan: **Kan man läsa Paulus idag?**

Två delfrågor blev föremål för Anna Sophias utläggning, nämligen – **Paulus och friheten** och **Paulus och glädjen**.

Vad beträffar frågan om **Paulus och friheten** utgick Anna Sophia från bibelorden i **Ef 3:17 ff** med Paulus förbön för församlingen i Efesos: Mötte Fadern i sin härlighets rikedom ge kraft och styrka et er inre människa, genom sin ande, **”se att Kristus genom tron kan bo i era hjärtan med kärlek. Stå fasta och var stadigt rotade i honom,”** så att ni tillsammans med alla de heliga förmår fatta bredden och längden och höjden och djupet och lära känna Kristi kärlek, som är väldigare än all kunskap, tills hela Guds fullhet uppfyller er. Han som verkar i oss med sin kraft och förmår göra långt mer än vi kan begära eller tänka, hans är härligheten genom kyrkan och genom Kristus Jesus, i alla släktled i evigheters evighet, amen.

Hur, kan man inledande fråga sig, började Paulus väg in i kyrkan och kyrkohistorien? Vad var det han, som nyomvänd entusiast, la märke till i den tidiga kyrkan? Vad ville han uträtta?

Ja, det första var det som sedan skulle prägla hela återstoden av hans liv, nämligen det att hans forna vänner nu blivit fiender. Det dröjer inte många dagar för rän de försöker ”röja honom ur vägen”. Det nya hjärta, det nya liv som Herren själv gett honom märks på alla sätt. Han har en ny, annorlunda pondus när han talar. Han vittnar om vad som hänt honom själv: hur han kommit att se allting annorlunda, pga Kristus. Vad Kristus gjort i stort och vad Kristus gjort med honom, lille Paulus. (Paulos pe grekiska betyder just ”den lille”).

Hans läge försvårades också av en liten detalj: hans nya vänner var inte alls säkra på att Paulus verkligen talade sanning. Tänk om han bara låtsades med allt detta om att Kristus mött honom. Tänk om det var bara ännu en listig manöver för att avslöja kristna bröder och systrar och fångsla dem?

Lukas skriver om detta ganska kortfattat i Apg 9. Men jag tror att den här initiala hemlösheten som Paulus måste ha känt kom att knyta hans trygghet än tätare till Kristus själv. Han förstod, efter att ha lämnat sitt tidigare liv, sina tidigare vänner och ännu inte blivit accepterad i den gruppering där han nu hörde hemma; han förstod nu att en efterföljare till Kristus bara har ett hem, och det är hos Kristus själv. Människor kan svika, men Kristus sviker inte. Han är den ende sanne och trogne vännen. Och bara genom att ha sin lojalitet helt och hållet knuten till Herren lyckades Paulus stå fri gentemot alla andra, var de än hörde hemma.

stå tror jag det är också för oss. Det är lätt att bli beroende av applåder från dem man betraktar som sina vänner. Det kan också bli så, vet jag som tidvis varit aktiv i debatten, att man blir beroende av att ens fiender tycker illa om en. Om ”fel” person gillar det man skrivit – då gills det inte, då blir man besviken. Man kan bli lika beroende av att ha sina fiender som just fiender – som att behålla sina vänners uppskattning. Och problemet är att precis som blinda hönor då och då hittar ett och annat korn, alltså att de man inte gillar ibland håller med en (och, förstås, ibland kritiserar en och har rätt i sin kritik), så kan det också vara så att inte alla applåder från vänner är nyttiga applåder. De kanske dras med samma blinda fläck som jag själv. De kanske är välmenande och tror sig göra rätt men är inte lyhörda nog att våga säga ja och nej i rätt tid. De är, precis som man själv, uppbundna i allianser och karteller och har, precis som man själv, alltför lätt att blanda ihop vad som är rätt och sant med vad som gagnar mig själv.

Mönstret. Det finns ett mönster som präglar berättelserna i Apg. Det är hur Paulus och hans vänner kommer till en plats, berättar om evangeliet, vittnar om Jesus, gör under och hur människor på den platsen svarar på deras budskap. Det är ofta likadant: många, skriver Lukas, blir glada, de jublar och lovprisar Gud. Och så i nästa andetag: men somliga blev uppretade. Och ett tag finns den stora glädjen och den stora ilskan där bredvid varandra, tills ilskan, som det verkar, får övertaget och Paulus och grabbarna drivs ut ur staden. På ett ställe blir de så arga att de drar med sig Paulus utanför stadsmuren och stenar honom. Hans kompisar tror att han är död, men plötsligt reser sig Paulus upp igen – och går tillbaka in i staden!

Men pga vreden så drivs evangeliet från stad till stad. När han kommer till ett nytt ställe sker samma sak. Folk blir jättegglada, men så småningom visar det sig att alla inte delar glädjen utan gaddar sig samman och driver bort Paulus.

Vilka är det då som blir arga på honom? Ja, för det mesta är det andra judar. På många av de här ställena dit Paulus kommer finns det en synagoga. Och det är för det allra mesta just till dem Paulus går först. Det är där han börjar sin undervisning. Men han lyckas inte övertyga alla om att Jesus från Nasaret verkligen var Messias, som de väntat på. Och på somliga ställen fanns det connections mellan förestående judar i synagogan och den romerska myndigheten. Och där judarna lyckades framställa Paulus som uppiggelare, där får motståndet dubbel kraft. Det kommer då liksom både inifrån och utifrån. Och så är det ju också idag. Evangeliet verkar i kyrkan och utåt och det får också fiender, i kyrkan och i världen.

Under sin första resa kommer Paulus med Barnabas till en stad som heter Lystra. Där helar de en man som varit lam hela sitt liv. När folk i stan får reda på detta blir de alldeles till sig. I Lystra finns ett stort Zeustempel och de drar med sig prästen därifrån och kommer i horder för att hylla Paulus och Barnabas som, tänker de sig, är Hermes och Zeus, inkarnerade. Prästen vill offra en präktig tjur till deras ära. Alla är jättegglada, stormförtjusta. Alla utom Paulus och Barnabas. De blir förskräckta. De rycks inte med i stämningen. Tvärtom: Vad är det ni håller på med?! Vi är människor som ni. Det är med Zeus och Hermes, det är hitte på. Ni måste omvända er från de här gudarna. Och varför det? Jo, därför att de är maktlösa. Men det finns en Gud som INTE är maktlös. Han har gjort himmel och jord och allt som de rymmer. Han har gett er så mycket gott, han har gett er regn och skörd, han har "mättat er och fyllt era hjärtan med glädje". Ni har tagit emot alla dessa gåvor av honom – nu är läge att också tacka för det, tacka Honom. (Apg 14)

Den härliga stämningen kommer av sig. Zeusprästen vänder tillbaka med sina tjurar. Och när senare folk kommer från andra städer, där Paulus varit tidigare, och hetsar mot honom – då får de folket i Lystra med sig. Och det är där de stenar honom.

Man får förstå dem. Om någon skulle säga "du måste omvända dig från dina falska gudar" så är det ju inte säkert att du blir glad att höra det. Du kanske tycker att dina gudar funkade alldeles utmärkt. Att så som du har utformat ditt liv är precis så som du vill ha det. Och du tycker inte att du behöver någon som talar om

för dig att du fått somligt om bakfoten. fnde, om du får förtroende för budbäraren så kanske du, när den första ilskan lagt sig, börjar fundera på om det kanske ändå ligger något i det han sagt. Du kanske får syn på en tomhet, ett mörker inombords som du dittills inte lyckats komma tillrätta med. Och så kan det hända att du vågar komma med ditt tomma, längtande hjärta och säga, helt ärligt: jag saknar Gud i mitt liv. Jag har strävat på länge nog nu, på egen hand, i egen kraft. Det funkar inte.

Det är nog därför som Jesus fick de allra bästa samtalen med dem som visste att de inte var sig själva nog. Som provat gud efter gud, halmstrå efter halmstrå och som kommit i svåra lägen. För det är de svåra lägena som avslöjar de falska gudarna. Så länge alla är friska och börsen går uppåt – då kan det verka som att de där gudarna funkade riktigt bra. Då kan det verka som att man har allt under kontroll, att man tagit makten över sitt liv. Om i det läget någon kommer till en och säger: du måste göra dig av med dina maktlösa gudar – då kommer man att slå dövörat till. Kanske är det därför Jesus säger: saliga de fattiga i Anden, de ska ära Guds rike. De som vet med sig att de inte har något att komma med, de har också lättare att ta emot det som Gud vill ge dem. Och vad är det Gud vill ge oss? Han vill ge oss – allt.

Vad beträffar *Paulus och glädjen* utgick Anna Sophia från bibelorden i **1 Thess 5:16-17** med Paulus laddade vädjan och uppmaning till bröderna i församlingen i Thessalonike. *"Var alltid glada, be ständigt och tacka hela tiden Gud."*

C S Lewis skrev om bristen på glädje i det moderna samhället. Om hur alla våra förströelser, som han såg det, alla former av njutningar som den moderna människan unnar sig egentligen är kompensation för glädje. Hur vi liksom reser bort – när det vi egentligen behöver mest av allt är att lära oss trivas hemma. Därför skrev C S Lewis att "glädjen är den främsta kristna plikten". Glädjen som värt arv, att dela med oss av till världen. Glädjen som ett sätt att leva. Glädje – oberoende av de yttre omständigheterna. Som en stark underström som finns där, fastän ytan kan vara orolig. Eller som Paulus skrev: glädje i överflöd, mitt i lidandet.

Ofta när jag läser Paulus är det just för att jag känner att han talar till mig, alltså mig som en sådan kristen som har alltför lätt att tappa bort min glädje. När jag ser mig omkring, ser på oron, splittringen, ofriden, synden, mörkret, gytjtjan – hur ska man kunna vara glad då?

Det Paulus visar mig gång på gång är det han skriver i Galaterbrevet: *Förut, när ni ännu inte kände Gud, var ni slavar under gudar som i verkligheten inte är några gudar. Men nu när ni känner Gud, eller rättare, när Gud känner er, hur kan ni nu vända tillbaka till dessa svaga och ömkliga makter och vilja bli deras slavar igen? Ni håller ju så noga räkning på dagar och månader och särskilda tider och år! Jag är rädd att jag slitit förgäves för er.* (4:8–11)

Alltså: den där glädjelösheten som jag hamnar i – av de bästa anledningar! – den är frestarens sätt att locka mig tillbaka in i slaveriet. I Galaterbrevet (Romarbrevet i miniformat) riktar sig Paulus främst till judekristna som inte vågar ta steget ut i Kristi frihet utan håller fast vid det gamla. Till dem ger Paulus en bild från ett hushåll (och nu får vi tänka oss in i den romerska miljön). Han säger: så länge barnen är omyndiga är det ingen större skillnad mellan sonen i ett hus och hans kompis, slavpojken. De lyder båda under en övervakare, som håller reda på dem, ser till att de kommer till skolan och gör vad de ska. Det ser inte ut att vara någon stor skillnad på de båda pojkarna. Men i samma stund som sonen blir myndig, står han inte längre under förmyndare. Han är fri, han får tillgång till familjeförmögenheten.

Paulus menar att de judekristna, de som ville ställa omskärnelsen mellan hedningarna och Kristus, är som sonen som på 18-årsdagen vägrar sin frihet utan vill ha det som förut. Lagen, övervakaren ska finnas där som medlare, som den ansvarige. Nej, låt mig slippa den där jobbiga friheten! Låt mig slippa ansvaret som kommer med friheten. Låt mig slippa all den där glädjen

Men, säger Paulus, ni är barn, var och en av er är arvingar till tron. Oavsett bakgrund är ni Abrahams barn, för att han trodde och det var det som räknades honom till rättfärdighet. Så här skriver Paulus i Romarbrevet: *Det var inte genom lagen som Abraham eller hans efterkommande fick löftet att ära världen, utan genom den rättfärdighet som kommer av tro. Om arvingarna är de som håller sig till lagen, då är tron tom och löftet upphävt.* (4:13f)

Men Jesus har dött och genom Hans död är arvet vårt. Vi har del i skatterna, hela pappas förmögenhet. Vi behöver inte slita där på grisfarmen – med detta inget ont menat om grisar! Vi är fria, att vara söner och döttrar hos Gud, vår Far. Prinsar och prinsessor. Arvtagare. Det var för vår skull som han dog.

Referat
Anders Nordberg

Riksmöte Mälardalen 14-15 aug 2015.

Svenska kyrkans lekmanaförbund i Strängnäs stift

BJÖRN SVÄRD

Ett nytt liv - Tro - Engagemang - Vi kan

Om tron

Tron som företeelse

I Verklighetens väsen enkelt uttryckt; tro, fakta. Trons uppgift (och då inte enbart den kristna tron) är att skapa en föreställning om verkligheten, genom fakta prövas denna min föreställning.

Fakta behöver sammanhang för att få liv. Att bara stapla isolerade fakta är meningslöst.

Trosföreställningar kan inte leva isolerade. De blir till verklighetsfrämmande drömmar. Trosföreställningarna måste prövas mot verkligheten.

I denna tillvaro lever vi i en av oss själva upplevd verklighet där en sida av denna verklighet består av tro, den andra av fakta. Närmare den sanna verkligheten kommer vi inte i detta liv.

Det lär vara omöjligt att driva politik på helt igenom inomvärldslig grund. Tron som företeelse kommer ingen undan. Frågan är inte om vi tror utan vad vi tror.

II Att mot denna bakgrund dela upp världen i troende och otroende låter sig inte göras eftersom tron som företeelse är en förutsättning för livet.

Utan tro och hopp, de två begreppen hör nära samman, tappar vi greppet om tillvaron och orkar i värsta fall inte leva. En tro värd att hysa, hjälper oss att se verkligheten så klart som det någonsin går, dessutom att leva väl. En tro som inte håller måttet leder till vanföreställningar och låsningar som kan vara farliga.

Kristen tro

III Att tro på Gud inget givet. Att säga sig veta att Gud finns är lika irrationellt som att påstå att Gud inte finns. På frågan om Gud finns är det naturliga svaret att säga sig inte veta (att vara agnostiker). En rationell hållning tycks möjligen också vara panteismen, tillvaron i sig är Gud.

Tron på Gud är följaktligen inget vi äger i oss själva, den är oss given.

Den kristna tron på Gud går genom Jesus Kristus. Vi tror att Gud i väsentlig mening är som denne Jesus Kristus.

Vi läser bibeln med Jesu glasögon, vi bedömer vår omgivning utifrån samme Jesus och vi tolkar viktigt oviktigt, rätt och fel, mening och mål utifrån denne Jesus Kristus

Dock får en Jesuslärjunge aldrig vara blind. Den sanningslidelse som präglade Jesus präglar även hans efterföljare. Vi kan alltså aldrig handla tvärtemot vårt samvete. Detta gäller utan undantag. Det centrala i Jesu gärning var hans försoningsgärning på korset. Därför blir försoning och upprättelse det centrala i en kristens liv.

IV Den tro som är oss given förutsätter ett trossprång utan garantier, ett trossprång mot Jesus, försonaren och upprättaren.

Den kristna tron prövas av livet. Den håller måttet om det fortfarande finns liv i Jesu försonings- och upprättelsegärning. Eller mera vardagsnära uttryckt; om Jesustron hjälper oss människor att leva väl.

Slutligen för att återgå till utgångspunkten. Tron klarar sig ingen utan, frågan är inte om, utan vad vi tror. Likaså är trossprång i vissa fall oundvikliga vare sig vi kallar oss kristna eller ateister. En kristen känns igen på att hon kastar sig mot Jesus Kristus.

Sammanfattning av

Björn Svärd

TD, doc,pr, fd kyrokerde

Riksmöte Mälardalen 14-15 aug 2015.

Svenska kyrkans lekmannaförbund i Strängnäs stift

Göran Skytte

Ett nytt liv – Tro – Engagemang – Vi kan

Svenska kyrkans lekmannaförbund samlades den 14 – 15 augusti 2015 till riksmöte på Örebro församlings kursgård Solliden ca tio kilometer norr om Örebro, Strängnäs stift. Temat för mötet var tillväxt genom omvändelse, förvandling, tro, engagemang och genom att våga vara kristen (Vi kan).

Detta möte var ett av tre riksmöten som lekmannaförbundet anordnar under 2015 nu med en målgrupp som i första hand utgjorde lekfolk från Stockholms, Linköpings, Strängnäs, Karlstads, Västerås och Uppsala stift. I mötet deltog ett trettiotal lekmän (kvinnor och män) med hemvist främst i Strängnäs men också i Västerås och Stockholms stift.

Förbundets mest väsentliga uppgifter är enligt dess stadgar att främja kristen gemenskap, att fördjupa kunskapen om den kristna tron och kyrkans liv samt att samla medmänniskor i alla åldrar till engagemang och ansvarstagande för vår Svenska kyrka. Mot denna bakgrund och med ledning av det beslutade mötestemat, hade förbundet bjudit in två mötesledare och inspiratörer, en teologie doktor, tidigare prost och kyrkoherde och en före detta journalist och TV-personlighet, numera dokumentärfilmare, författare, föredragshållare och predikant.

Den förste av dessa mötesledare och inspiratörer var journalisten och författaren **Göran Skytte**. Rubriken för Görans föredrag och därpå följande gruppsamtal var "Ett nytt liv". Göran som är född 1945 berättade om sitt liv uppdelat i olika faser.

Göran fattade 1967 ett beslut att lämna den Svenska kyrkan, grundat på övertygelsen att Gud inte finns. Karl Marx hade rätt. Religion är ett opium för folket. Göran berättade vidare att han 28 år därefter, 1995, femtio år gammal, begärde att åter få inträda som medlem. Detta beslut grundades på övertygelsen om att Gud finns, att Gud ville något med honom och på övertygelsen om att han ville vara en kristen. Därefter levde Göran som en aktivt troende kristen, samtidigt som han intog rollen som en rationell och kritisk journalist, därtill samhällsdebattör utan svårigheter att förena tro och vetande.

Han kom tvärtom genom sina erfarenheter fram till att det skulle strida mot hans kritiska förnuft att inte tro på Gud. Göran blev författare till en rad böcker, bland annat till den bästsäljande **Omvänd, På väg** och till intervjuboken **Ansikte mot ansikte** där han talar med numera framlidne karmelitbrodern **Wilfrid Stinissen**. Göran berättade om flera samtal med Wilfrid, om Wilfrids insikter knutna till en mängd livsfrågor och om Wilfrids djupa och kloka bemötande samt om hans svar på olika frågor.

Även om Göran påbörjade ett nytt liv genom sin omvändelse särskilt manifesterad under mitten av 1990-talet skulle Göran genomgå en förvandling med ytterligare ett nytt liv som påbörjades i april 2012. Under natten till den 25 april 2012 drabbades Göran av en stroke (ett slaganfall). Den följdes av ytterligare två. Göran hade då påbörjat arbetet med en ny bok som skulle innehålla människors berättelser om hur livet förvandlats.

Detta arbete fick avbrytas. När arbetet återupptogs hade boken fått ett nytt fokus. Göran berättade att de tre anfällen av stroke i hög grad blev en andlig erfarenhet. Han berättade också om att den påbörjade och numera publicerade boken, **Förvandlingar – från död till liv**, handlar om många andra förvandlingar som Göran mött i andra människors liv: en kvinna i Vasa som 'av misstag' deltog i ett kristet möte och där kom till tro, en tidigare intagen på Kumlaanstalten som blev pastor, en tidigare morddömd som blev djupt troende, en kvinna som fick ett nytt liv efter tsunamin etc.

Görans föredrag övergick sedan till samtal och frågor kring begrepp såsom "att vara frälst" och vad betyder det "att be och tro att Gud i samma ögonblick hör bön?".

Den andre av dessa mötesledare och inspiratörer var TD, f.d. prosten och kyrkoherden **Björn Svärd**. Rubriker tillhörande Björns föredrag och därpå följande gruppsamtal var "Tro", "Engagemang" och "Vi kan".

Anders Nordberg
förbundsordförande

Glädjen i syndernas förlåtelse

Sommarmöte

Hjo folkhögskola den 31 juli - den 2 augusti 2015

Thommy Hallin

Glädjen i syndernas förlåtelse

Anteckningar från en undervisning med Thommy Hallin vid sommarmötet på Hjo folkhögskola den 31 juli - 2 augusti.

”Jag fattig syndig människa som med synd är född...”

- Så fort jag kommer till kyrkan så får jag höra att jag är en syndare. Det kommer direkt efter första psalmen. Vad är det för människosyn för en modern människa?

”Jag fattig syndig människa...” Det är tydligen min identitet och så har det blivit med vrånbilden av en Luthersk kyrka.

”Jag arma mask i gruset...” Det finns ju också psalmer som handlar om detta. Är det en mörk syn som vi bär med oss? Det sägs också att vi har Luther på axeln och att han tynger oss. Men sådan var ju inte Luther. Luther var ju en glädjens man. Han hade försökt med fromma övningar och möta en nådig Gud och kämpade på olika sätt och vis.

Tro och gärningar

Vad är det att leva i rättfärdighet? Att leva det nya livet? Luther kämpade på som munk och sedan upptäckte han i sina teologiska studier, speciellt i Romarbrevet, rättfärdighet genom tro. På Luthers tid handlande det ju mycket om gärningar och avlat. Martin Luther var barn av sin tid, men han fann någonting. Han mötte en nådig Gud och det blev en nyckel som vi har burit med oss i vårt reformatoriska arv.

Men hur ska vi hitta rätt idag? Finns det en glädje i syndernas förlåtelse? Eller är det som i filmen ”Så som i himmelen” där prästfrun säger: ”Det finns ingen synd”. Ungefär som att det är något som prästen har hittat på. Regissören Kaj Pollack hade ju den tanken och han är kanske barn av sin tid. Men är synden något som prästerna har hittat på?

Människan är ju väldigt religiös. Vi hade det i förkristen tid med vårat midvinterblod och offrande och så vidare för att finna en nådig Gud. Man måste hålla sig väl med gudarna. Vi har det här med offertanken i många religioner. Vi har den gammaltestamentliga tanken med offerkulten som finns i Moseböckerna. Prästen bekände folkets synder på syndabocken eller offerlammet.

Det var ju många lamm som offrades speciellt vid påsken. Det här kanske är lite skrämmande och konstigt för oss.

Kristi offer

Offret är redan klart när det gäller kristen tro. Herren Jesus Kristus tar bort världens synd. Han är vårt offer för alla tider och vägen till himmelen är öppen. Förlåten som dolde det allra heligaste, brast när Jesus dog och det blev en öppning in till prästen gick en gång om året och offrade både för sina egna och folkets synder. Han hade Israels tolv stammar som en bröstsköld med sig in. Jesus Kristus är vår överstepräst. Han är offerlammet och syndabocken. Allt på en gång på korset. Där sker det saliga bytet och salighet det har med glädje att göra. Den bibeltext som ligger till grund för denna undervisningen är Psaltaren 32. Läs den!

Frikänd

Lycklig den vars brott har förlåtits (Ps 32:1). Om du har gjort något riktigt dumt, något riktigt illa och du blir ertappad och du står där med skammen. Då kanske ni måste prata ut om det. Du kanske t o m får göra bot och bättring, men det viktigaste är att du är förlåten. Kanske i vissa fall frikänd. Jesus berättar om mannen med den ofantliga skulden som är så stor att ingen kan betala den och han behöver inte betala. Det är en bild av hur stor förlåtelsen är från Gud. Skuldbrevet är betalt. Det är det handlar om. För ingen kan egentligen nalkas Gud och överleva i hans renhet. Hela gamla testamentet handlar om relationen människans skuld, livet utanför paradiset och vägen tillbaka. Förstår man detta så förstår man också nya testamentets budskap att det är en gåva till oss vad Jesus Kristus har gjort.

Kamp och befrielse

Det kan vara en kamp att leva under synden. *Så länge jag teg tynade jag bort. Jag jämrade mig dagen lång, dag och natt låg din hand tung på mig, jag blev som en åker i sommarens torka (Ps 32:3-4).* Trots djuroffer verkar det finnas en medvetenhet i gamla testamentet att det bara är Gud som kan förlåta.

Men det kanske kan vara så att det i vissa traditioner har talats så mycket om synd och skuld att man aldrig kommer fram till en frälsningsvisshet. Det talades så mycket lag att man aldrig kom fram till befrielsen och evangeliet. Men då blev det lite fel och man kom inte vidare. Det handlar om att inse att jag inget kan göra i mig själv. Kristus har gjort allt för mig och jag får ta emot detta i tro. Jag ger min synd och får ta emot det nya livet i Kristus. Jag är rättfärdiggjord.

Självavård

En del människor har en tendens att ta på sig skuld. Då gäller det att hjälpa människan att se vad som är sann skuld och falsk skuld. Den sanna skulden, när vi har gjort fel, den får bekännas och kan förlåtas. Men det finns också en falsk skuld. Genom självavård kan vi få hjälp att se vad som är vår skuld och vad som inte är det. Jag vill därför uppmuntra dig att gå till självavård. Vi behöver hjälp med vår andliga människa så att vi mognar andligt och mänskligt. Prova självavård med någon och fungerar det inte så gå vidare. Det är mycket som ska stämma så det finns goda själ att försöka med någon annan. Det viktiga är att det fungerar och att du får hjälp. Det finns i Svenska kyrkan en ordning för bikt och det finns det i frikyrkan också. Det är bra att gå regelbundet till bikt. Att ha någon man får prata med. Det kan inledas med ett gott självavårdande samtal och sedan om man känner att det är vissa saker man fastnar i så kan man få sätta ord på det i bikten. Prästen lägger handen på dig och säger: Du är förlåten! Och så avslutas det med bön om att du får hjälp med detta.

Glädje

Där syndernas förlåtelse är, där är liv och salighet. Det finns en glädje i syndernas förlåtelse för egentligen handlar det om vårt utanförskap utanför paradiset och vi längtar ju tillbaka till paradiset. Jesus Kristus är den andre Adam, som inte syndade, och genom honom är porten till paradiset öppen.

referat

Anders Åström
konventsrådets ordförande
Skara stift

FAMILJENYTT

UPPVAKTNING

ALLAN FORSBERG

80 ÅR

Svenska kyrkans lekmanaförbund - alla nivåer - riks-, stifts- och församlingsnivåerna - har under Allan Forsbergs 80-årsdag framfört sina allra varmaste gratulationer.

Förbundet har tackat och tackar Gud och Allan för ovärderliga insatser under många, många år, för hans trofasthet, plikttrohet, noggrannhet och för hans ständigt lika stora välvilja och omsorg kring förbundets lokalavdelningar och medlemmar. I bön har förbundet önskat att Herren som är all kraft och godhet rikt ska belöna och välsigna honom, och förbundet har överlämnat Allan åt Herren för fortsatt tjänst i Guds rike. Förbundets gratulationer och välgångsönskningar har vilat i Psaltarsalm nr 23:

*Herren är min herde, mig skall intet fattas;
Han låter mig vila på gröna ängar;
Han för mig till vatten där jag finner ro;
Han vederkvicker min själ;
Han leder mig på rätta vägar, för sitt namns skull;
Om jag än vandrar i dödsskuggans
dal fruktar jag inget ont,
ty han är med mig,
hans käpp och stav de tröstar mig.
Han bereder för mig ett bord i mina ovänners åsyn och
smörjer mitt huvud med olja
och låter min bågare flöda över.
Godhet allenast av nåd skola följa mig i alla mina livsdagar,
och jag skall åter få bo i Herrens hus evinnerligen.*

Anders Nordberg
förbundsordförande

TILL MINNE

FRITZ PETTERSSON

Min vän Fritz Pettersson har i tron på sin frälsare gått hem till Gud.

Fritz Pettersson en av pelarna i Lekmanaförbundet och en glad och positiv människa som sällsynt tog till brösttoner. Fritz hade kurage och kunde bita ifrån när det inte kändes bra. Han var lojal mot sina vänner och kollegor i förbundet och fanns alltid till hands när man behövde honom som bäst.

Fritz hade som man brukar säga "många järn i elden" och som det framgår av uttrycket så fanns det en eld och Fritz brann verkligen för det han gjorde. Han åtog sig många många uppgifter och engagemanget saknades inte på någon enda uppgift. Fritz dog verkligen "med stövlarna på".

Fritz var en odlare av rang. Fritz var en odlare av rang. Att kalla honom för "amatörodlare" ger inte en sann bild av honom. Det jag kan om odling har jag lärt av honom och varje höst har jag förmånen att få njuta frukterna av den. Hans ryska tomater som jag har lärt mig att odla och med fröer från hans trädgård är en skatt som jag vårdar ömt.

Fritz och jag hade en annan gemensam svaghet, måltiden. Han älskade mat, kakor, bullar och efterrätter. Hans hustru Elsa såg varje dag till att han fick sitt lystmäte tillgodosett.

Jag saknar Fritz även om jag är förvissad om att han har funnit frid hemma hos Gud.

Britt Louise Madsen
vän

FRITZ PETTERSSON

1926 – 2015

Fredagen den 17 juli, när sommaren stod i full blom, begravdes Fritz Pettersson i Arnäs kyrka. Den norrländska sommaren var som allra vackrast och solen strömmade från en klarblå himmel och luften var sval och ren som kristall, då fick vi överlåta Fritz till sin himmelske fader. Det blev en högtidsstund och en minnesgudstjänst över en man som hela sitt liv arbetat för Guds sak. Aldrig sparade han sina krafter utan fanns alltid till hands framför allt för sin familj men även för oss andra.

Begravningsakten förrättades av prästen Emma Forslund som talade vackert om livet och döden och lyste frid över hans minne.

Jag är självklart påverkad av min fostern men nog är vår svenska tradition ett underbart avslut på ett verksamt liv. Kyrkan, sången, orgelns mäktiga toner, blommorna och sorgen ja, till och med sorgen är vacker. Sorgen är ett tecken på kärlek, kärlek till en älskad anhörig som inte finns mer.

Efter att vi hade följt Fritz till hans sista vila och en stunds stillhet vid graven gick vi till församlingshemmet och bjöd generöst på goda smörgåsar och kaffe och tårta. Det var närmare hundralet som vill hedra Fritz och det måste kännas varmt att så många ville hedra Fritz en sista gång. Dagen var naturligtvis sorglig men med en man som Fritz, var ändå minnet ljust.

VÅRKONVENT I VARNHEM

Varnhem i vårskrud

Det börjar bli lite av en tradition att pastorstaskårens våravslutning hålls i Varnhem. Skara pastorat är så lyckligt lottat att det är försett med både domkyrka och klosterkyrka på bara någon mils avstånd. Lägg därtill en mängd medeltida kyrkor så förstår man att det finns många spännande och vackra platser att besöka. Men Varnhem är något alldeles särskilt! Platsen andas ett slags inre frid och man kan riktigt känna kyrkans tusenåriga närvaro. Fridfullt är dock inte detsamma som händelsefattigt. Tvärtom, här händer det saker!

Publika utgrävningar i Varnhem sommaren 2015

Församlingen är aktiv och det myllrar av turister. Förutom kyrka och klosterrester, finns örtagård, diakoniverksamhet, Refugium, klostermuseum, pilgrimscentrum och café. Som om inte detta skulle räcka sker publika utgrävningar på kullen bakom klosterkyrkan, som hyser Sveriges äldsta kyrkorum!

Något av allt detta fick vi höra mer om under vårt besök. Först fick vi bese köksträdgården som vårdas av Refugium. Deltagarna är människor som av olika anledningar stått utanför arbetsmarknaden en längre tid och som här får möjlighet till en daglig sysselsättning, fasta tider och socialt umgänge. I aktiviteterna ingår till exempel att lära sig om trädgårdsskötsel i örtagård och köksträdgård, förädla frukt, grönsaker och bär, väva mattor, stöpa ljus och så vidare.

Kaffe och hemlagat fika intog vi förstås i klostercaféet som nu drivs helt i kyrkans egen regi. Det har gett möjligheten till ett helhetstänk för området och blivit en sammanhållande träffpunkt.

Att det också bjuds på närproducerade grönsaker från den egna täppan är en extra bonus.

Ordförande C-G Lundström berättade om Varnhemsprojektet, där kyrkan är en aktiv part. Projektet syftar till att bygga ett arkeologiskt skydd över den tidigkristna gårdskyrkan som omges av begravningsplats och boplat. Dessa fynd ger tydliga belägg för att Västergötland kristnades redan på 900-talet. Varnhem ligger några generationer tidigare än Husaby källa, där Olof Skötkonung lät döpa sig. Ibland säger vi skämtsamt att Olof Skötkonung må ha varit Sveriges förste kristne kung, men kanske var den siste i Västergötland att låta döpa sig. Många blir också mycket förvånade över att höra att det är i Varnhem Birger Jarl har sin grav.

Denna miljö är förstås idealisk för pilgrimsvandringar. I sommar har Skara stift flyttat sin pilgrimsverksamhet hit, och kyrkan ljuder åter av gregoriansk sång vid bestämda tider på dagen.

/Helena Långström Schön

Sveriges mest nybildade lekmanakårkår

ÖVIKSORTENS LEKMANNAKÅR I SJÄLEVADS FÖRSAMLING

Utsikt från huset vid Genesmon

id Norrlandskustens enda skärgård invigdes för första gången på många, många år en ny lekmanakår, Öviksortens lekmanakår i Själevads församling. Det innebär att Örnsköldsvik har två lekmanakårer. Den som har tagit initiativet är den nuvarande ordföranden i konventsrådet i Härnösands stift, Lars Lindström. Verksamheten har startat upp med bravur och redan finns drygt tjugotalet medlemmar.

I juni hade Lars Lindström ordnat en mycket uppskattad resa till Trönö, Nathan Söderbloms trakter (se sid 6-9). Lars har lagt ribban högt och han har redan planerna klara för nästa sommars utflykt. Då ska vi upp i höjden nästan ända upp till himlen.

Då ska vi upp i höjden nästa ända upp i himmelen. Vi samlades för höstupptakt på IOGT/NTO:s sommarhem vid kusten utanför Örnsköldsvik. När man firar i Norrland och det dessutom är augusti är menyn självklar, SYRSTRÖMMING! Efter att bara ha njutit av de vackra omgivningarna och därefter haft det obligatoriska sammanträdet vankades middag.

Färskpotatis, lök gräddfil, smör och tunnbröd och så naturligtvis surströmmingen. Det smakade inte sämre av att vi blev bjudna på strömmingen av **Röde Ulvens** tillverkare – generöst! Märkligt att man upplever surströmmingen så olika. Den oinvidge tycker att det luktar ruttet och vi som älskar surströmming känner hur det vattnas i munnen.

Min bror som är ”Surströmmingskung” på Ulvön har moderniserat rätten och lagt till rödlöksmarmelad och äppelmos, det är såååå gott. Själv är jag ingen storätare men efter ett helt år utan surströmmingen är det lockande när augusti närmar sig.

Mat och dryck i all ära men det bästa med lekmanaförbundet är den rika goda gemenskapen och att tillsammans med andra få arbeta för samma sak. Det blev en fin kväll och solen sjönk ner och bildade en gyllene gata i vattnet. Jag kan aldrig se mig mätt på solnedgångar. Oavsett om solen går ner i havet eller bakom fjällen handlar det om samma spektakulära fenomen. Alla vi som var med på sommarhemmet på Domsjö längtar redan till augusti 2016 men innan dess ska vi delta i mycket annat, Riksmöte Norr den 2-4 oktober 2015, Stiftskonvent (vårkonvent) i Härnösands stift 2016 och Rikskonvent i Lunds stift den 29-31 juli 2016. Till dess arbetar vi idogt vidare.

IOGT/NTO sommarhem Genesmon

Alla vi som var med på sommarhemmet i Domsjö längtar redan till augusti 2016 men innan dess skall vi hinna uträtta mycket annat, både Rikskonventet i Lunds stift, Riksmöte Norr den 2-4 oktober och våra egna konvent. Till dess arbetar vi idogt vidare.

Strängt upptagna matgäster

IOGT/NTO semesterhem Genesmon

Text o foto
BLM

En lagom stor kursgård i en mycket vacker omgivning, en hanterlig grupp intresserade lekmän, några duktiga öredragshållare, bra inkvartering och mycket god mat. Ja bättre förutsättningar kan man inte önska sig för ett möte. Och det var vad som bildade ramen för Riksmöte Mälardalen som hölls 14 -15 augusti på kursgården Solliden, en och en halv mil norr om Örebro.

Fredagens tema var "Ett nytt liv". Den kände författaren, journalisten och, som han själv säger – kolportören Göran Skytte berättade inspirerande om sitt liv och sin tro, hur han vuxit i sin kristna tro. Han drabbades under 2012 av tre strokes tätt på varandra. Han gick från liv till död till liv. Men utan dödsångest. "Jesus, jag lägger mitt liv i dina händer" blev hans mantra. Från fullständig hjälplöshet återgick livet så sakta till det normala. Han talar om tillit, beskriver "falla-leken" som går ut på att falla handlöst rakt bakåt och våga lita fullständigt på mottagaren. Tillit är en viktig del av det kristna livet.

På temat förändring – förvandling berättade Göran om några olika människor han mött, vars liv genomgått en stor och genomgripande förändring och förvandlat deras liv. Gud kan förvandla allt. I sin bok "Förvandlingar – från död till liv" berättar han bl a om detta. Mycket av hans föredrag var hämtat från boken. När jag kom hem sträckläste jag boken. Det var som att höra Göran berätta igen. Köp den! Efter sitt anförande fick Göran många frågor och det blev ett givande samtal om tro, bibelläsning, bön och hur var Jesus egentligen?

Efter en god middag och trevlig samvaro avslutades dagen i kapellet med en andakt, ledd av paret Sivert och Ulla Gustafsson. Ulla läste en berättelse

Riksmöte Mälardalen

Kursgården Solliden,

"Det spruckna lerkruset" (se sid 30)

Lördagen inleddes med morgonbön, ledd av prosten em Björn Svärd. Hans fru Gunlög svarade för psalmspelningen. Så tog Björns pass vid. Det första hade rubriken "Tro", det andra "Engagemang". Björn ger på annan plats en sammanfattning av sina anföranden. Även nu gavs tillfälle för samtal kring anförandena och diskussionen blev livlig.

En programpunkt var rubricerad "Vi kan". Under den delgav vi varandra erfarenheter av det arbete som utförs i lekmanagrupporna ute i kårerna. Tre stift var representerade, Stockhoms', Västers' och Strängnäs'. Viktiga ingredienser i arbetet är bönen och lekmanaledda gudstjänster framkom. Den siste medverkande var vår förbundsordförande Anders Nordberg. Han lämnade en aktuell rapport från riksnivån.

Björn Svärd

Men många nya intryck och flera funderingar lämnade en nöjd skara Solliden. Förhoppningsvis med nytt mod till nya utmaningar i det värdefulla värv vi fått oss tilldelat.

Beryll Graandell
Konventsrådets ordförande
Strängnäs stift

Hela "församlingen"

Samtalen blev livliga efter föredragen

Umeå den 2 - 4 oktober

SVENSKA KYRKANS LEKMANNAFÖRBUND

Plats: Umeå stads församlingsgård, Skolgatan 75

Fredag den 2/10

Kl. 1500. Kaffe och välkomnande

Kl. 15.30 Biskop Hans Stiglund

Kl. 17.00 middag

Kl. 19.00 Enhetschef, TD Jonas Bromander, i Tegs kyrka

Lördag den 3/10

Kl. 9.30 Förbundsordförande Anders Nordberg Nordberg, m.fl.

Kl. 12.00 Lunch

Kl. 13.00 Fritt

Kl. 16:00 Ideellt forums program i Teg

Kl. 19.30 Jazz och visor

Kl. 21.00 Aftonbön

Söndag den 4/10

Högmässa i Tegs kyrka eller i någon annan av stadens kyrkor

Pris för Riksmöte Norr. 400 kronor/person. I priset ingår samtliga måltider:

Fredag middag och kvällskaffe. **Lördag** lunch, kaffe, middag och kvällskaffe. **Söndag**, lunch.

Kostnad för **övernattning** tillkommer. Hotell Winn, 729/ dubbelrum/natt

ANMÄLAN TILL: Juhani Ahonen 063-12 30 30 eller 070-557 82 41

Vi ser fram emot några fina dagar tillsammans och hoppas på god uppslutning som det har varit tidigare år under "Riksmöte Norr".

VARMT VÄLKOMNA

SVENSKA KYRKANS

LEKMANNAFÖRBUND

ALLA TIDERS BOK

Beställning

NAMN.....

ADRESS.....

POSTNUMMER OCH ORT.....

TELEFON.....

Alla tiders bok/"Vägen väntar" ...80 kronor + porto

Alla tiders bok/"Vandra vidare" ..80 kronor + porto

Alla tiders bok/"Mot ett mål"80 kronor + porto

Totalt att betala.....

Beställningen skickas till:

Juhani Ahonen

Rådhusgatan 81

831 45 Östersund

GODKÄNNES.....

NAMNTECKNING.....

Uppskattat utflykt till Rättviks kyrka

Pigga lekmän vid kyrkstallarna i Rättvik

Åhls lekmanakår inbjöd medlemmarna till en utflykt till Rättvik i augusti. Några av medlemmarna följde med på denna utflykt. Vi hade verkligen tur med vädret och fick njuta av en skön sommardag först en stund vid kyrkvallarna vid

Utflykten avslutades med lunch på restaurang Sjövillan intill den välkända långbryggan. Alla deltagare var mycket nöjda med utflykten och hoppas på liknande aktiviteter framöver.

Åhls lekmanakår
Gunilla Ki, ura

Rättviks kyrka innan vi gick in i kyrkan och fick en intressant och mycket givande guidning i den vackra kyrkan. Guiden Marianne ska verkligen ha en eloge för sitt sätt att på ett engagerat och pedagogiskt sätt fånga vårt intresse.

Kyrkstallarna vid Rättviks kyrka

Parken intill ”långbryggan” i Rättvik

Det spruckna vattenkruset

Det var en gång en man som hade två vattenkrus. Krusen fäste han i vardera änden av en lång pinne, som han la över axlarna varje morgon, när han gick för att hämta vatten från floden.

Det ena kruset var i perfekt skick, medan det andra hade en stor spricka som gjorde att kruset bara var halvfullt efter promenaden från floden till huset.

En dag, när männen höll på att fylla krusen vid floden, kunde det spruckna kruset inte vara tyst längre. . . .

Jag skäms så förskräckligt, grät kruset. Jag gör ett uselt jobb. På grund av min spricka får du bara hälften så mycket vatten från mig som du borde. Jag känner mig så misslyckad.

Jag visste inte att du kände så här, svarade mannen bekymrat. Men gör mig en tjänst. På vägen tillbaka till huset, titta då noga på vägen .

När de kommit tillbaka till huset frågade mannen:

- Lade du märke till de vackra blommorna vid vägkanten?
- Ja, snyftade kruset!
- Lade du märke till att de bara växte på din sida av vägen?

Du förstår, jag har alltid vetat om din spricka. Därför planterade jag blommor vid vägkanten, som du har vattnat varje dag. Om du inte hade varit som du är, skulle jag inte varje dag kunnat plocka blommor och sätta på bordet. Utan din spricka, skulle både vägkanten och huset saknat denna blomsterprakt.”

Till Mälardalen i vackeraste sommarfägring

Kaffepaus i historisk miljö

12 augusti var det dags för den årliga församlingsresan där Torsåkers Församlingsskär i samarbete med Torsåkers församling traditionsenligt inbjudit till en dagsresa med buss. Ett 40-tal deltagare hade tagit plats då bussen lämnade Torsåker med kurs mot Mälardalen som var årets resmål. Första stoppet blev Upplands Väsby där medhavda förmiddagskaffet intogs vid Gunnes Gård som sedan 1989 fungerar som en skolsal i utomhusmiljö där ämnet för undervisningen är vikingatiden. Hit får skolklasser komma från hela Sverige för att förflytta sig tillbaka tusen år i tiden och under en dag få leva samma liv som levdes här under vikingatiden.

I Upplands Väsby fick vi även konfronteras med en något yngre del av ortens historia där dramatiken ibland varit påfallande. Här föddes Jacob Johan Anckarström som skrev in sig i historieböckerna genom att mörda den svenska kungen Gustav III. Här hölls även i början av 1900-talet en farsartad rättegång som resulterade i det bevingade uttrycket ”Kyss Karlsson” då en kvinna av sydländsk härkomst i glädjerus överföll domaren och krävde att få kyssa honom som tack för att hennes son blivit frikänd för det brott han anklagats för.

Från Upplands Väsby gick färden vidare genom Stockholm till Södertälje och S:t Ragnhilds kyrka där vi bjöds på vacker sommarkonsert arrangerad med utgångspunkt från psalmboken Psalmer i 2000-talet.

Därpå var det dags för lunch i kyrkans församlinghem innan resan gick vidare till Strängnäs domkyrka för att återknyta bekantskapen med en Torsåkersbo som i egenskap av biskop i Strängnäs begravdes i domkyrkan 1674. Hans namn var Eric Emporagrius och han var son till kyrkoherden i Torsåker Gabriel Emporagrius som rekryterades som krigspräst åt Karl IX. I den egenskapen hamnade kyrkoherden i Torsåker mitt i stridens hetta under slaget vid Stångebro. Även kyrkoherdens son Eric Emporagrius hamnade i kunglig tjänst och blev förste hovpredikant och pastor primarius vid Storkyrkoförsamlingen i Stockholm med uppgift att bland annat vara personlig självavårdare för drottning Kristina och hennes mor änkedrottningen Maria Eleonora. Innan han slutligen utnämndes till biskop i Strängnäs fick han vara officiant vid två stora statsbegravningar gällande kung Karl X Gustav och Axel Oxenstierna.

Mest berömd blev han kanske för att han skrev en katekes kring tolkningar av Bibeln som väckte viss uppmärksamhet och som inte gick hem överallt. I sin bok berörde han bland annat hustruns roll i äktenskapet där han skrev att ”hustrun borde räknas till det förnämsta stycket av mannens lösöre och rörliga egendom”. På Stockholms slott gick änkedrottningen Maria Eleonora fullständigt i taket då hon fick läsa vad hennes tidigare självavårdare skrivit och gav order om att hela utgåvan av katekesen skulle konfiskeras av staten, vilket även gjordes. I övrigt kan nämnas att det i princip var Eric Emporagrius från Torsåker som uppfann begreppet kyrkoråd och han var en av de första i Sverige som offentligt framförde takar om att kyrkan borde skiljas från staten.

Vid avfärden från Strängnäs fick vi även uppleva den fantastiska utsikten vid passage av pampiga Strängnäsbron vilket fick bli vårt avsked till ett sommarfagert Mälardalen.

Text och foto:
Staffan Berglind
Vice ordf. i Torsåkers församlingsskär

Under dagarna på Solliden vid vår lekmanakurs väcktes många tankar kring mitt kristna liv. Ord som tro, liv, tillit, förvandling, försörjning, engagemang och bön kom upp.

Hur ser min tro ut? Inte är den som min barnatro med en god, snäll Gud, inte som den straffande Guden under min ungdomstid då jag måste vara på ett visst sätt och lyda alla regler och alltid känna viss skuld. Nej, nu tänker jag på ett helt annat sätt. Nu är min förebild Jesus.

Jag får leva av hans nåd. Jag behöver inte prestera en massa själv. Där kommer tilliten in. I vardagen kan jag alltid lämna allt i Guds hand, i vardagen, i de mest triviala sammanhang. Ett exempel: I somras hade jag ansvar för får, en tacka med två lamm

*”O, sköna plats som Gud mig gav,
där faller varje börda av”*

En dag lyckades de ta sig ur hagen. De var på väg ut över en äng mot en trafikerad väg. Jag är ju inte så rörlig längre och går numera med rollator, med vilken det är lite svårt att jaga får. Så jag stannade upp och sa ”Nu Gud får du hjälpa mig, det här klarar jag inte.” Då kom plötsligt två damer springande och sa: Vi tar över och hjälper dig att fånga dem”, vilket de gjorde efter en god stund Och jag kunde, utom till dem, sända ett stort tack till Gud.

Att tacka har blivit viktigt för mig. Varje morgon ber jag en tackbön jag fått av min son. Den innehåller bl a tack för mina sinnen, vår tillvaro och natur, medmänniskorna. Att allt ska gå bra och ordna sig på något sätt är inte självklart. Det ska man visa tacksamhet för. Vi ska därför vara tacksamma över att vi får överlämna alla våra bekymmer, alla våra önskemål och frågor till Gud.

Då och då bör vi stanna upp och tänka till. Det får inte gå slentrian i vår trosuppfattning. En god hjälp har vi i Bibeln. Ett regelbundet bibelläsande ger så mycket, både av vägledning men också funderingar och kanske till och med lite tvivel. Tror jag verkligen på allt det jag läser?

Då kan det vara bra att diskutera detta med någon, kanske i en studiegrupp.

Det andra B-et är Bönen. En liten vers jag lärde som ung nynnade jag ofta på: ”O, sköna plats som Gud mig gav, där faller varje börda av.

Dit får med allt till Gud jag gå. O sköna plats, min bönevrå.” Men bönen måste inte vara organiserad. Den kan finnas i oss under hela dagen.

Så mycket händer under ett långt liv. Flera gånger har livet förvandlats av en eller annan orsak. Jag har fått börja om på nytt med något helt annat. Men – det viktiga har alltid varit engagemanget. Det jag åtar mig vill jag göra på bästa sätt. Jag tycker inte att vi ska vara så rädda för att våga erbjuda oss att utföra eller ta hand om nya utmaningar. Vi ska ta vara på det pund vi fått.

Detta är några av de funderingar jag hade i samband med Solliden-dagarna.

Beryll Grandell
Ordförande
Västerås stiftskonventsråd